

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT

Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Vragenlijst 109

JUNI 1999

Blandijnberg 2

9000 Gent

DE VISSER

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),

.....(gemeente).....(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Waar opgegroeid :

(vroeger) beroep :

In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :

Dialect van moeder :

Dialect van vader :

Dialect van echtgeno(o)t(e) :

Ik ben naar school geweest tot jaar

Datum van invullen van vragenlijst :

Adres en telefoonnummer :

.....

.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Dialect :

(vroeger) beroep :

Ik ben naar school geweest tot jaar.

Hoogste diploma :

Adres en telefoonnummer :

.....

.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek.

Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Bij voorbaat hartelijk dank.

1. Bemanning

a) Algemeen

1. De bemanning van een vissersvaartuig, in het algemeen ?
B.v. De/het hele van die Oostendse garnalenkotter is op zee gebleven.

2. Een bemanningslid van een vissersvaartuig, in het algemeen ?
B.v. Die Zeebrugse kotter vaart met drie

3. Een persoon die eigenaar is van één of meerdere vaartuigen en ze uitrust ?

4. Bemanningsleden voor een vissersvaartuig in dienst nemen of in dienst gaan op een bepaald vaartuig ? Op sommige plaatsen gebeurde dit op een vaste dag.

5. Als bemanningslid van een vissersvaartuig ergens uit dienst treden of ontslag krijgen?

6. Alleen met leden van de eigen familie varen ?

b) De bemanningsleden

7. Een persoon die het gezag voert over een vissersvaartuig; hij staat in voor de navigatie, controleert de visvangst en is verantwoordelijk voor alles wat aan boord gebeurt ('de baas') ?

8. Het jongste lid van de bemanning (14-15 j.) dat overal helpt, vrijgesteld is van wacht, koffie zet voor de bemanning, enz. ? Hij wordt meestal niet beschouwd als een volwaardig lid van de bemanning.

9. Elk van de personen aan boord die instaan voor het algemene werk : het verzorgen van

de netten, de vangst en het onderhouden van het vaartuig ? Meestal is er meer dan één aan boord.	
10. Een matroos die nog niet helemaal volleerd is (16-18 j.) en die dus nog niet alle 'gewone' taken op zich mag nemen. In de hiërarchie staat hij tussen de scheepsjongen en de 'volle' matroos.	
11. De persoon aan boord van een vissersvaartuig die belast is met het onderhoud en de bediening van de motor en die op kleine vaartuigen vaak ook voor het eten zorgt ?	
12. De persoon die het gezag voert over een groot vissersvaartuig (bv. een Oostendse stoomtreiler) ? Hij heeft in principe dezelfde taken als een gezagvoerder op een klein vaartuig maar geeft zijn instructies vaak door aan één of twee vertrouwenspersonen, die ook een aantal van zijn functies kunnen overnemen.	
13. De persoon aan boord van een groot vissersvaartuig (bv. Oostendse stoomtreiler) die de rechterhand is van de gezagvoerder en rechtstreeks instructies van hem krijgt ? Hij mag een aantal taken van de gezagvoerder op zich nemen en is verantwoordelijk voor het behandelen en het bergen van de vis.	
14. De persoon aan boord van een groot vissersvaartuig (bv. Oostendse stoomtreiler) die in de hiërarchie onder de stuurman staat en die een aantal van zijn taken mag overnemen, bv. indien er op hetzelfde ogenblik op twee plaatsen wordt gewerkt ?	
15. De persoon aan boord van een Oostendse stoomtreiler die verantwoordelijk is voor de telegrafie ?	
16. De persoon aan boord van een stoomvaartuig (bv. Oostendse stoomtreiler) die ervoor zorgt dat de kolen aan boord worden gebracht en dat ze vervolgens van de opslagruimte naar de	

stookruimte gebracht worden ?	
<i>c) Indeling naargelang van de taak</i>	
17. De persoon die de kuil van het net openmaakt nadat de kor aan boord is getrokken ? Deze taak wordt altijd door dezelfde persoon uitgevoerd.	
18. De persoon aan boord die de wacht houdt en aan het roer staat ?	
19. De persoon aan boord van een zijtreiler die het werk verricht op het achterdek ? Concreet bedient hij het kinnenbaksblok.	
2. Kledij en uitrusting van de visser	
20. De kledij die de visser draagt, in het algemeen ? Meestal bestaat die uit een aantal geöliede kledingsstukken, laarzen, wanten en een hoofddeksel.	
21. Een soort lange jas in lijnwaad met lange mouwen en een harde, geöliede kraag, die de vissers dragen om aan boord te werken bij slecht weer ? Die jas werd later vervangen door een gele rubberen of nylon jas.	
22. De halsdoek die samen met bovengenoemde jas gedragen werd, om de hals tegen het wrijven van de harde, geöliede kraag te beschermen ?	
23. Het breedgerande hoofddeksel in geöliede stof dat de visser draagt bij slecht weer ? Het beschermt zijn gezicht en nek tegen buiswater.	
24. De laarzen bestaande uit een houten klomp waaraan een stuk leer of (later) rubber is	

vastgemaakt, meestal met tappen, om de onderbenen te beschermen ? Tegenwoordig zijn dergelijke laarzen vervangen door rubberen.	
25. Rubberen laarzen die tot aan de heup komen ?	
26. De plastic handschoenen die de visser draagt tijdens het schoonmaken (gutten) van de vis?	
27. De blauwe of rode katoenen of linnen kiel met V-hals en kort kraagje die de visser aan boord draagt bij goed weer ?	
28. De blauwe broek uit grove stof (Fries laken) die de vissers dragen onder hun geöliede kledij ?	
29. Een zware geöliede broek boven de gewone broek gedragen ?	
30. Een kort, geölied schortje voor de buik gebonden tijdens het schoonmaken (gutten) van de vis ?	
31. De zware, witte of blauwe kousen die sommige vissers dragen om er hun broek in te steken ?	
32. De stoffen zak waarin de visser zijn kledij aan boord bewaard?	
33. De gemeenschappelijke levensmiddelen aan boord van een vissersvaartuig (bv. aardappelen, boter, koffie, ...) ?	
34. Een ronde of ovalen metalen mand met twee deksels en één hengesel, waarin de vissers hun eigen mondvoorraad (bv. chocolade, drank, ...) mee aan boord nemen en waarin een hoeveelheid vis mee naar huis wordt genomen, na de reis ?	

3. Het loon 35. De opbrengst van de vangst van één reis ?	
36. De som geld die de visser krijgt na elke reis ? De som is meestal een percentage van de opbrengst en hangt af van de functie van de visser aan boord.	
37. De hoeveelheid vis die de visser na elke reis meekrijgt naar huis, voor eigen consumptie of om te verkopen ? Meestal gaat het om schaaldieren of ondermaatse vis.	
38. Het geld dat de visser verdient door verkoop van zijn eigen hoeveelheid vis en schaaldieren (zie vorige vraag) ?	
4. Aandoeningen typisch voor de zeevisser 39. De pijnlijke en hardnekkige zweren of ontstekingen die de visser kan krijgen ter hoogte van de polsen, door wrijving met de harde, geëliede schort (zie vraag 21) ?	
40. De ontstekingen of droge plekken die IJsland vissers soms krijgen tussen de vingers door het gutten van vis (meestal van schelvis), door de harde schubben, het slijm en de lava in de ingewanden van de vis.	
41. Het gevoel van misselijkheid en duizeligheid (braakneigingen) dat beginnende vissers vaak hebben als ze op zee zijn, veroorzaakt door de schommelende beweging van het vaartuig ?	
42. Indien u nog andere ziektes kent die alleen bij zeevissers voorkomen en veroorzaakt zijn door het verblijf of het werk aan boord, wilt u ze hier dan opschrijven met wat uitleg ?	